

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2018 m. rugsėjo 13 d.

Sanglaudos lėšų panaudojimas neturėtų būti savitikslis, teigia ES auditoriai

Europos Komisija ir valstybės narės turėtų veiksmingiau panaudoti sanglaudos finansavimą, teigiama naujoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje. Auditorių nuomone, dėl vėlavimo užbaigti teisinį pagrindą ir lėtos pažangos vykdant išlaidų planus, nacionalinės administracijos formuotojai patiria spaudimą panaudoti pinigus greitai, o dėl to kartais nukenčia veiksmingumas. Komisija vėlavo spręsti kai kurių programų lėšų panaudojimo problemas; tačiau jos ir valstybių narių veiksmai turėjo teigiamą poveikį lėšų įsisavinimui.

Sanglaudos lėšos valstybėms narėms paskiriamos iš anksto septynerių metų laikotarpiui ir perduodamos jų žinion kaip metiniai biudžeto asignavimai, kuriuos privaloma panaudoti per nustatytą laikotarpį. Auditoriai nagrinėjo 2007–2013 m. laikotarpio išlaidas ir veiksmus, kurių ėmėsi valstybės narės, padedamos Komisijos, padidinti lėšų įsisavinimą ten kur buvo nustatyta problemų. Per šį laikotarpį finansavimas ES 28 valstybėse narėse iš viso sudarė 346 milijardus eurų. Jie taip pat palygino išlaidų modelius 2000–2006 m. ir 2014–2020 m. laikotarpiais. Jie lankėsi keturiose valstybėse narėse – Čekijoje, Vengrijoje, Italijoje ir Rumunijoje.

Jie nustatė, kad ir 2000–2006 m. ir 2014–2020 m. laikotarpiais dėl to, kad buvo pavėluotai priimtas teisinis pagrindas, taip pat buvo vėluojama vykdyti ir veiksmų programas. 2007–2013 m. laikotarpiu dauguma šių programų buvo patvirtintos praėjus dvylikai mėnesių nuo programavimo laikotarpio pradžios, o tai neišvengiamai turėjo didelį poveikį lėšų panaudojimui.

Auditorių teigimu, 2007–2013 m. laikotarpio pradžia buvo lėta, tačiau dar lėtesnė buvo 2014–2020 metų laikotarpio pradžia. Be to, programavimo laikotarpių persidengimas reiškė, kad valstybės narės dar panaudojo lėšas iš praėjusio laikotarpio po to, kai buvo pradėtos vykdyti naujos programos.

„Būtina visomis priemonėmis vengti situacijos, kai didelės sumos turi būti panaudojamos skubotai programavimo laikotarpio pabaigoje, kadangi gali būti neskiriama pakankamai dėmesio ekonominiam naudingumui. Taip lėšų panaudojimas tampa savitiksliau, o ne politikos tikslų pasiekimo priemone“ – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Henri Grethen.

2007–2013 m. programavimo laikotarpį Komisija stebėjo lėšų panaudojimą – tai yra, koku mastu jas įsisavino valstybės narės. Tačiau specialios paskirties darbo grupę, skirtą padėti valstybėms narėms, kurioms sunkiai sekasi panaudoti kai kurių programų lėšas, ji įsteigė tik 2014 metų

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visa ataskaita pateikta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

pabaigoje. Šios specialios paskirties darbo grupės pastangomis, taip pat valstybių narių pradėtais veiksmais buvo ženkliai padidintas lėšų panaudojimas: 2018 m. pradžioje mokėjimai pasiekė 97,2 % biudžeto asignavimų. 2017 m. pabaigoje dar buvo nepanaudota 4,4 milijardo eurų. Komisija iki šiol vykdo 2007–2013 m. laikotarpio užbaigimo procesą, o bendra mokėjimų ir nepanaudotų lėšų vertė dar tebėra nenustatyta.

Siekdamos pagerinti finansavimo įsisavinimą, valstybės narės peržiūrėjo savo programas, padalijo projektus į etapus ir panaudojo ES finansavimą projektams, kurie jau finansuojami nacionalinėmis lėšomis, bendrai finansuoti. Tačiau auditorių nuomone, kai kurios iš šių priemonių buvo visų pirma skirtos panaudoti pinigus laikantis taisyklių, o ne siekti rezultatų, be to, dėl dažnos programų peržiūros kyla abejonių dėl analizių, kuriomis grindžiamas programavimo procesas, patikimumo. Be to, dėl nepakankamos valstybių narių teikiamos informacijos ir jų teikiamų atskaitų trūkumų Komisija negalėjo išsamiai apžvelgti taikytų priemonių ir jų finansinio poveikio.

Auditoriai rekomenduoja Europos Komisijai:

- pasiūlyti teisėkūros institucijoms tvarkaraštį, leidžiantį užtikrinti, kad veiksmų programos būtų pradėtos įgyvendinti programavimo laikotarpio pradžioje;
- užtikrinti, kad veiksmų programos peržiūros būtų grindžiamos patikimu ir išsamiu vertinimu ir kad jomis būtų siekiama geresnių rezultatų;
- stebėti lėšų panaudojimą, nustatyti tiek lėto, tiek greito lėšų panaudojimo priežastis ir įvertinti priemonių poveikį;
- užtikrinti, kad daugiausia dėmesio būtų skiriama rezultatams pasiekti.

Pastabos leidėjams

Sanglaudos politikos tikslas – sumažinti išsivystymo lygių skirtumus tarp Europos Sąjungos regionų. Sanglaudos politikai skiriama apie trečdalis ES biudžeto. Dabartinėmis kainomis tai sudarė apie 261 milijardą eurų 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu, 346 milijardus eurų 2007–2013 m. ir 365 milijardus eurų 2014–2020 m. Finansavimas teikiamas per Europos regioninės plėtros fondą, Europos socialinį fondą ir Sanglaudos fondą.

Specialioji ataskaita Nr. 17/2018 „Komisijos ir valstybių narių veiksmais 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu pavyko išspręsti menko lėšų panaudojimo problemą, bet nepakankamai dėmesio skirta rezultatams“ paskelbta Europos Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu) 23 ES kalbomis

Europos Audito Rūmai pristato savo specialiąsias ataskaitas Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji dauguma mūsų ataskaitose pateikiamų rekomendacijų yra praktiškai įgyvendinamos. Šis aukštas įgyvendinimo lygis atspindi mūsų darbo naudą ES piliečiams.